

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PROMET

SEKTOR ZA PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ
IN INCIDENTOV

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 81 55

F: 01 478 81 89

E: gp.mzp@gov.si

Številka: 37200-13/2011/10-10

Datum: 24.01.2012

POVZETEK KONČNEGA POROČILA

**o preiskavi letalske nesreče amatersko izdelanega motornega
letala »AVID AMPHIBIAN« registrske oznake S5-NBS,
ki se je pripetila dne 03.09.2011
v kraju Podpeč – Brezovica pri Ljubljani**

Republika Slovenija

I. SPLOŠNO

Dne 03.09.2011 ob 09.10 uri po lokalnem času je pilot z amatersko izdelanim motornim letalom tipa Avid Amphibian, registrske oznake S5-NBS, vzletel na vzletišču Podpeč z namenom opraviti prvi poskusni let za pridobitev nacionalnega spričevala za letenje. Po predhodno opravljenem preizkusu delovanja motorja na zemlji je pilot vzletel v smeri 260°. Na doseženi višini približno 300 ft nad terenom je prišlo do nenadne odpovedi delovanja motorja. Pilot se je odločil, da bo izvedel zasilni pristanek na bližnjem travniku južno od vzletno pristajalne steze. Pri pristanku na kmetijsko zemljišče je letalo po 25 metrih pristajalne poti z levim kolesom podvozja zadelo v meteorni kanal, ki se je nahajal skoraj povprečno glede na smer pristajanja. Letalo se je rahlo odbilo od tal in zasukalo v levo smer ter v levem blagem nagibu z zaključkom krila za na vodo levega krila zadelo v teren. Po petih metrih od roba kanala se je letalo ustavilo v smeri 040°. Pri dogodku je prišlo do manjših poškodb na levem podvozju, zaključku krila za na vodo na koncu levega krila in manjših poškodb na trupu letala. Pri pristanku se pilot ni poškodoval.

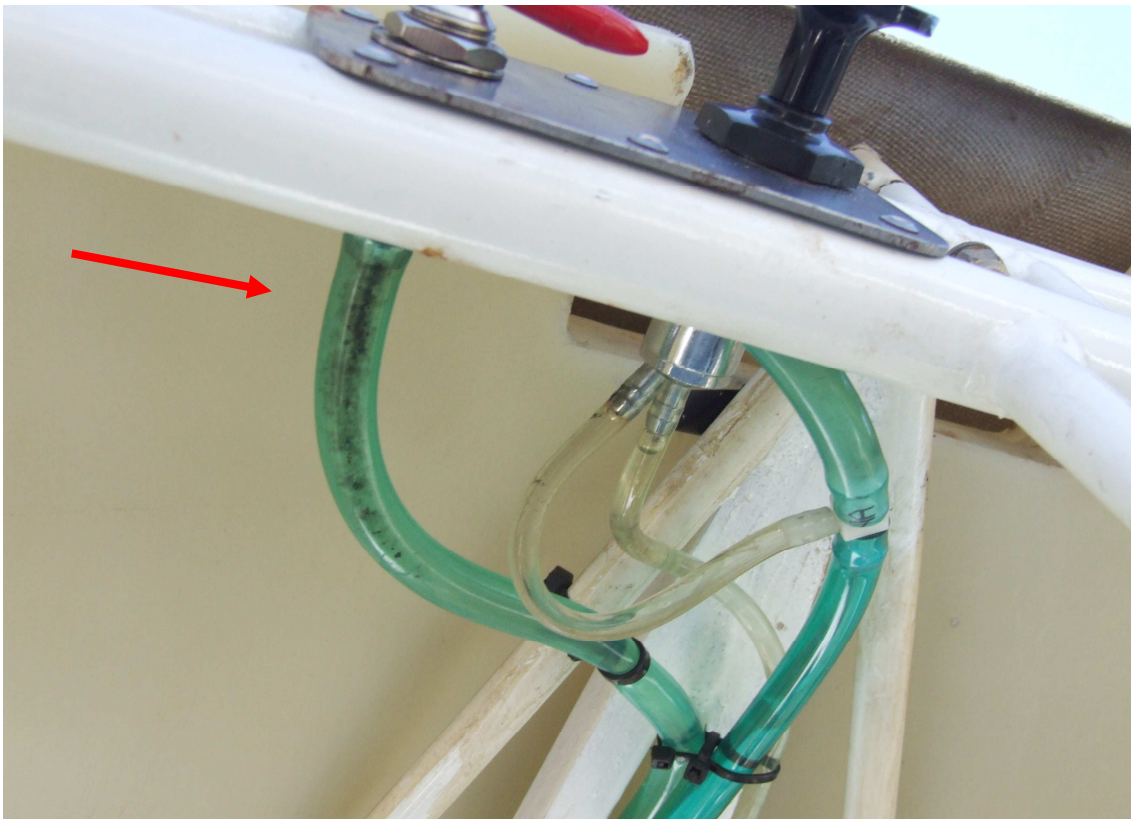
Slika 1. Položaj letala na mestu popolne zaustavitve

II. UGOTOVITVE:

1. Pri pregledu dokumentacije letala pridobljene s strani Javne agencije za civilno letalstvo RS je bilo ugotovljeno, da je bil komplet letala tipa Avid Amphibian nabavljen leta 1990 pri proizvajalcu AVID INC. Calwell, Idaho, USA. Amaterska izdelava letala se je pričela leta 1992 in je bila prekinjena v fazi končnega sestavljanja. Leta 2009 se je spremenilo lastništvo letala. Po pridobitvi predpisanih dovoljenj je novi lastnik nadaljeval z izdelavo, ki je zajemala montažo motorja, izdelavo gorivne inštalacije, izdelavo in montažo hladilnega sistema in namestitvev komand za pogon krmil. Dne 03.09.2011 je bilo letalo pripravljeno za prvi poskusni let.
2. Struktura oseb, ki so sodelovale v začetku gradnje letala se je s spremembo lastnika spremenila. Novi lastnik je v postopku izdaje dovoljenja za amatersko izdelavo letala pri Javni agenciji za civilno letalstvo RS predlagal nove odgovorne osebe in novega kontrolorja gradnje. Pri analizi podatkov o poteku amaterske izdelave motornega letala od leta 2010 dalje je ugotovljeno, da je lastniku letala na podlagi dnevnika gradnje in kasneje poročila o končani gradnji letala bilo s strani Javne agencije za civilno letalstvo RS najprej izdano dovoljenje za amatersko izdelavo letala in kasneje dovoljenje za poskusne lete.
3. Lastnik je imel vsa potrebna dovoljenja za izvajanje poskusnih letov.
4. Pilot je bil na seznamu oseb navedenih za izvedbo poskusnih letov v Dovoljenju Javne agencije za civilno letalstvo št. T012/2011 z dne 28.08.2011.
5. Meteorološki pogoji niso vplivali na nesrečo.
6. Pilot je na mali višini pri odpovedi delovanja motorja izbral teren za zasilni pristanek in uspešno pristal.

III. DEJSTVA

Pri ogledu položaja letala, opreme, sistemov in komand letala na mestu nesreče je bilo ugotovljeno, da so bile pred glavnim gorivnim ventilom, ki se nahaja nad sedežem v prednji kabini letala v gorivni cevi usedline. Ugotovljeno je bilo, da so usedline v cevi gorivne inštalacije preprečile pretok goriva skozi ventil in s tem povzročile prekinitev delovanja motorja. Usedline v cevi gorivne inštalacije prikazuje spodnja slika:

Slika 2. Usedline v cevi gorivne inštalacije

IV. ZAKLJUČKI

Neposredni vzrok nesreče:

Neposredni vzrok nesreče je bila odpoved delovanja motorja po vzletu.

Posredni vzrok nesreče:

Posredni vzrok nesreče je bila prisotnost usedlin v gorivni inštalaciji, ki so povzročile prekinitev dovoda goriva v motor in posledično prekinitev delovanja.

V. VARNOSTNO PRIPOROČILO

V primeru nadaljevanja postopka pridobitve nacionalnega spričevala o plovnosti za amatersko zgrajeno motorno letalo Avid Amphibian registrske oznake S5-NBS, je potrebno predhodno opraviti popravilo nastalih poškodb, pregledati gorivni rezervoar in celotno gorivno inštalacijo. O opravljenih popravilih in pregledih mora lastnik s poročilom obvestiti pristojno Agencijo za civilno letalstvo, ki v postopku iz svojih pristojnosti ugotovi ustreznost popravil in pregledov ter odloči o možnosti nadaljevanja opravljanja poskusnih letov za pridobitev nacionalnega spričevala o plovnosti, za kar izda ustrezno dovoljenje.

Roman ROVANŠEK univ.dipl.inž.tehnol.prom.
Glavni preiskovalec